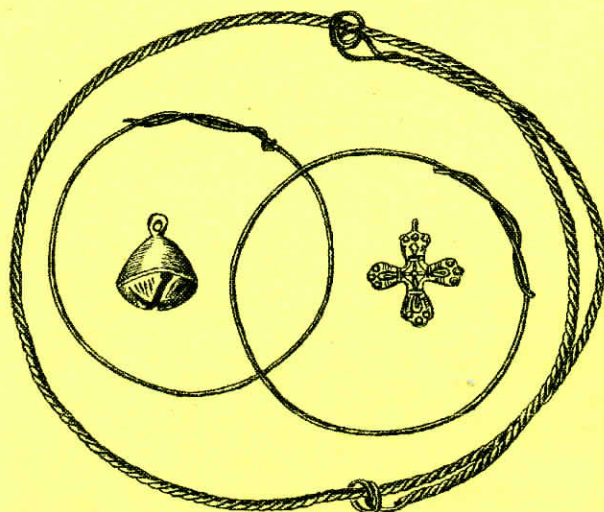

ШТЫХАЎ Г.В.

КУРГАННЫ МОГЛЬНІК ІЗЫШЧА-ДЗВІНАСА

ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ
НАЦЫЯНАЛЬНАЙ АКАДЭМІІ НАВУК БЕЛАРУСІ

МАТЭРЫЯЛЫ ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ
Вып. 16

Штыхаў Г.В.

Курганны могільнік Ізбішча-Дзвінаса

Мінск
ДНУ “Інстытут гісторыі НАН Беларусі”
2008

УДК 947.6 902/904 (476) (082)

Рэдакцыйная калегія выдання “Матэрыялы па археалогіі Беларусі”:

В.М. Ляўко, д.г.н. (галоўны рэдактар), Э.М. Загарульскі, д.г.н., прафесар, П.Ф. Лысенка, д.г.н., прафесар (нам. гал. рэдактара), А.Г. Калечыц, д.г.н.; Лакіза В.Л., к.г.н.; Марзалюк І.М., д.г.н., А.М. Мядзведзеў, к.г.н. (адк. сакратар), В.Н. Рабцэвіч, д.г.н.; Рассадзін С.Я., д.г.н., Шадыра В.І., к.г.н.; Штыхаў Г.В., д.г.н., прафесар, І.М. Язэпенка, к.г.н. (нам. адк. сакратара)

Серыя заснавана ў 1957 годзе

Выданне падрыхтавана падчас выканання Дзяржаўнай комплекснай праграмы навуковых даследаванняў на 2006–2010 гг. “Гісторыя беларускай нацыі, дзяржаўнасці і культуры” (навуковы кіраўнік праграмы – доктар гістарычных навук, прафесар А.А. Каваленя).

Абмеркавана і рэкамендавана да друку на паседжанні Вучонай Рады ДНУ Інстытута гісторыі НАН Беларусі” (праг. № 6 ад 27.06.2008 г.)“

Навуковы рэдактар:

Ляўко В.М., доктар гістарычных навук

Рэцензенты:

Калядзінскі Л.У., кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры дапаможных гістарычных дысцыплін і метадыкі выкладання гісторыі БДПУ

Мяцельскі А.А., кандыдат гістарычных навук

Семянчук Г.М., кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры археалогіі і этналогіі ГрДУ імя Я. Купалы

Штыхаў Г.В. Могільнік Ізбішча-Дзвінаса / Матэрыялы па археалогіі Беларусі. — Мінск: ДНУ «Інстытут гісторыі НАН Беларусі», 2008. — Вып. 16 – 249 с. , іл. — Бібліяграф. у канцы кн. — Рэз. на руск. і англ. мовах.

ISBN 978-985-6769-30-9

У кнізе ўводзяцца ў навуковы зварот матэрыялы з раскопак вялікага курганнага могільніка (больш 100 курганов). В матэрыяльнай культуры, якая датуецца 10–12 стст., вызначаны асаблівасці пахавальнага абрада і інвентара, што паказваюць розныя этнічныя кампаненты (крывічы, скандынавы і інш.). Матэрыялы маюць важнае значэнне для вывучэння этнакультурных працэсаў на Беларусі ў эпоху Старажытнай Русі.

Кніга прызначана ўсім, хто цікавіцца археалогіяй і старажытнай гісторыяй Беларусі.

УДК 947.6 902/904 (476) (082)

На вокладцы змешчаны знаходкі з курганоў могільніка Ізбішча

© Штыхаў Г.В., 2008

© Афармленне: ДНУ “Інстытут гісторыі НАН Беларусі”, 2008

ISBN 978-985-6769-30-9

З М Е С Т

УВОДЗІНЫ	5
Раздзел 1. ПАХАВАЛЬНЫ АБРАД. ЯГО РАЗНАСТАЙНАСЦЬ	7
1.1. Курганы з пахаваннямі па абраду трупаспалення	7
1.2. Бірытуальныя пахаванні	9
1.3. Пахаванні па абраду трупакладання на паверхні зямлі	10
1.4. Пахаванні ў падкуранных ямах	22
1.5. Курганы без пахаванняў	31
1.6. Курганы, дзе абрад не ўстаноўлены	31
1.7. Разнастайнасць пахавальнага абрада ў могільніку Ізбішча–Дзвінаса	32
Раздзел 2. ПАХАВАЛЬНЫ ІНВЕНТАР. ХРАНАЛОГІЯ МОГІЛЬНІКА	37
2.1 Прадметы ўпрыгожання	37
2.2 Прадметы ўзбраення	41
2.3 Прылады працы і рэчы бытавога прызначэння	43
2.4. Кераміка	46
2.5. Прадметы адзення	49
2.6. Храналогія могільніка	50
ЗАКЛЮЧЭННЕ	52
ЛІТАРАТУРА	54
СПІС СКАРАЧЭННЯЎ	55
ДАДАТКІ	56
Дадатак 1. Табліца: Агульная характарыстыка курганнага некропаля Ізбішча–Дзвінаса	56
Дадатак 2. Табліца: Жалезныя сякеры з курганоў Ізбішча–Дзвінаса	59
Дадатак 3. Вопіс гліняных пасудзін з курганоў Ізбішча–Дзвінаса	60
Дадатак 4. Табліца: Параметры сасудаў (у см)	65
Дадатак 5. Кароткі вопіс пацерак з курганоў	67
РЕЗЮМЕ	69
SUMMARY	70
ІЛЮСТРАЦЫІ	71
ПАКАЗАЛЬНІК КУРГАНОЎ	247

Научное издание

ШТЫХОВ Г.В.

КУРГАНЫЙ МОГИЛЬНИК ИЗБИЩЕ-ДВИНОСА

Материалы по археологии Беларуси

Вып. 16

На белорусском языке

Навуковае выданне

ШТЫХАЎ Г.В.

КУРГАННЫ МОГИЛЬНІК ІЗБІШЧА-ДЗВІНАСА

Матэрыялы па археалогіі Беларусі

Вып. 16

На беларускай мове

Выдавецкі рэдактар: *С.П. Віцязь*

Тэхнічны рэдактар: *А.М. Мядзведзеў*

Карэктар: *Н.М. Лявончык*

Кампутарнае макетаванне: *А.М. Мядзведзеў*

Пераклад на ангельскую мову: *С.Д. Дзярновіч*

Тэкст друкуецца ў аўтарскай рэдакцыі

Здадзены ў набор 15.02.2008г. Падпісаны ў друк 15.06.2008 г.

Формат 60 x 84 1/8. Папера для ксераксаў. Гарнітура Times.

Друк рызаграфічны. Ум.-друк. арк. 28,6. Ул.- выд. арк. 24,7.

Тыраж 200 экз. Заказ № 76.

ДНУ “Інстытут гісторыі НАН Беларусі”

220072, г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1.

Ліцэнзія ЛВ № 02330/0133318 ад 09.06.2004